

Udskriftsdato: 16. december 2025

KEN nr 9280 af 15/11/2000 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-42-00 om ledsageordning - personkreds - somatisk grundlidelse - organisk hjernelidelse - psykiske symptomer

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 350079-00

Ankestyrelsens principafgørelse C-42-00 om ledsageordning - personkreds - somatisk grundlidelse - organisk hjernelidelse - psykiske symptomer

Resume:

Ansøger, som led af en organisk hjernelidelse (Gerstmanns syndrom), der grundlæggende var af somatisk karakter, fandtes omfattet af personkredsen for ledsageordningen, uanset at der var psykiske symptomer i et vist omfang. *)

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 26 af 17. januar 2000 - § 78, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 97

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 58 af 10. marts 1998 om sociale tilbud til voksne med handicap - pkt. 93

Note:

*) Der henvises til SM C-15-99

Sagsfremstilling:

En 42-årig kvinde, der led af Gerstmanns syndrom ansøgte om en ledsageordning. Lidelsen var lægeligt karakteriseret ved højre-venstre konfusion og forstyrrelse i rumopfattelsen, der for ansøgers vedkommende havde medført total rumlig desorientering, således at hun selv i snævre velkendte områder for vild. Den organiske hjernelidelse havde desuden medført apraksi, d.v.s. manglende evne til at udføre visse manuelle handlinger samt besvær med at læse og skrive. De neurologiske udfald medførte hurtigt afmagt og kaos. De psykotiske episoder blev tilskrevet ikke egentlig skizofreni, men som symptomer på en organisk hjernelidelse, idet sygdommen var fundet forenelig med det såkaldte højresidige hemisfæresyndrom (Gerstmanns syndrom).

Kommunen gav afslag på ansøgningen om en ledsageordning, begrundet i at ledsageordningen ikke omfatter personer med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse. Ledsageordningen indeholder

ikke socialpædagogisk bistand, og er således begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold. Kommunen vurderede, at ansøger i perioder ville have behov for en person, som havde særlig indsigt og træning i psykiatri. Denne kvalifikation ville kommunens ledsagere normalt ikke have.

Nævnet fandt, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 78, og sagen blev hjemvist til vurdering af, om hun opfyldte lovens øvrige betingelser for hjælp, herunder til behovets omfang.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at ansøgers grundlidelse ansås for at være af somatisk art, og de psykiske symptomer alene sekundære hertil. Ansøger var derfor omfattet af den personkreds, der er berettiget til ledsageordning i henhold til servicelovens § 78. Nævnet fandt ikke grundlag for at fastslå, at det ansøgte omfattede ledsagelse af pædagogisk indhold, således som forudsat i kommunens afgørelse. Ved hjemvisningen blev der lagt vægt på, at allerede fordi kommunen havde fundet, at ansøger ikke var omfattet af personkredsen i § 78, havde kommunen ikke truffet afgørelse om, hvorvidt ansøger opfyldte

de øvrige bestemmelser. Der forelå således ikke en kommunal afgørelse vedrørende disse forhold, som nævnet kunne tage under klagebehandling.

I kommunens klage var det bl.a. anført, at kommunen var enig i, at ansøgers lidelser havde baggrund i en fysisk lidelse (Gerstmann's syndrom), men fandt at denne lidelse, som anført i ansøgningen om ledsagelse, havde medført periodevis psykotiske episoder med skizofrenilignende træk, der kunne vanskeliggøre ledsagelse af uuddannede personer.

Kommunen fandt derfor, at der principielt burde tages stilling til om personer med psykiske følgelidelser af et vist omfang er omfattet af servicelovens § 78.

Det var endvidere oplyst, at ansøger havde benyttet kommunes tilbud om støtte- og kontaktperson siden ordningens start. Ordningen var et tilbud til kommunens psykisk belastede borgere. En støtte- og kontaktperson kom således en gang ugentligt i 1½ til 2 timer for at hjælpe ansøger med at gøre det, ansøger havde lyst til. Ligeledes benyttede ansøger et værested for voksne sindslidende, hvor der var kørselsordning. Endvidere kom den psykiatriske distriktsygeplejerske i hjemmet en gang ugentligt med henblik på medicinering.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt personer med periodevis psykotiske episoder med baggrund i en fysisk lidelse er udelukket fra ledsageordningen efter servicelovens § 78 under hensyn til § 1, stk. 2 i bekendtgørelsen om betingelser for ledsageordning, hvorefter ledsageordningen ikke omfatter personer med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse. Sagen blev endvidere behandlet som supplement til SM C-15-99.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 78, stk. 1, jf. § 1, stk. 1 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 125 af 23. februar 1998 om betingelser for ledsageordning efter serviceloven.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøgers lidelse Gerstmanns syndrom - efter en lægelig vurdering - var en organisk hjernelidelse og således grundlæggende af somatisk karakter.

Ved vurderingen af lidelsens karakter lagde Ankestyrelsen endvidere vægt på den lægelige bedømmelse af omfanget af de psykiske symptomer på den organiske hjernelidelse.

Ankestyrelsen fandt derfor, at ansøger ikke var omfattet af nævnte bekendtgørelses § 1, stk. 2, idet lidelsen ikke var en sindslidelse. Ankestyrelsen fandt endvidere, at ansøger på grund af sin lidelse ikke kunne færdes alene.

Ankestyrelsen fandt ikke anledning til at tage stilling til om de øvrige betingelser for bevilling af ledsageordning var opfyldt, idet nævnet ikke havde taget stilling hertil og idet kommunen, på grundlag af nævnets hjemvisning, havde vurderet de øvrige betingelser for opfyldt og derfor havde bevilget en ledsageordning.

Ankestyrelsen stadfæstede således det sociale nævns afgørelse.